

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Autoritate publică autonomă

București, ROMÂNIA

Bd. Libertății nr.14, sector 5, cod 050706

Fax: (004)021-305.53.54 Tel./fax: (004)021-305.53.56

www.cna.ro

TelVerde : 0.800.888.555 e-mail : cna@cna.ro

Decizia nr. 126 din 11.02.2016
privind somarea SOCIETĂȚII ROMÂNE DE TELEVIZIUNE
BUCUREȘTI, Calea Dorobanți nr. 191, sector 1, CUI R 8468440
Fax: 021/319.92.15;
- pentru postul de televiziune TVR1
Fax: 021/319.92.15;

Întrunit în ședință publică în ziua de 11 februarie 2016, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul de monitorizare referitor la emisiunile de știri difuzate în perioada 05 – 11.10.2015, în intervalul orar 06:00 – 24:00, de 10 posturi de televiziune (Antena 1, Kanal D, Prima TV, PRO TV, TVR 1 – posturi generaliste și Antena 3, B1 TV, Digi 24, Realitatea TV, România TV – posturi de știri). Monitorizarea a avut ca temă analiza modului în care au fost prezentate de către radiodifuzori știrile despre evenimentele violente.

Postul de televiziune TVR 1 aparține SOCIETĂȚII ROMÂNE DE TELEVIZIUNE (licența audiovizuală nr. S-TV 29.1/30.01.2001 eliberată la 25.04.2013 și decizia de autorizare nr. 1267.0-1/15.03.2007 eliberată la 25.04.2013).

În urma analizării raportului de monitorizare și a vizionării unor secvențe din emisiuni, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile art. 29 alin. (2) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor invocate, înainte de difuzarea unor imagini șocante, a unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ care pot impresiona în mod neplăcut telespectatorii, aceștia vor fi avertizați verbal "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii.", mențiune ce va fi și afișată static și lizibil; radiodifuzorii nu pot prezenta scene de violență în mod repetat în cadrul aceleiași producții audiovizuale.

În fapt, postul de televiziune TVR1 a difuzat în perioada monitorizată știri referitoare la evenimente violente, așa cum rezultă din raportul de monitorizare:

„1. Știre despre mutilarea unui câine căruia patru tineri i-au tăiat coada

Știrea a fost prezentată pentru prima oară în data de 08.10.2015 (ora 14:00) și reluată la ediția informativă de la ora 20:00, precum și în data de 09.10.2015, în edițiile informative de la orele 07:00 și 08:00 cu prezentarea informației referitoare la tăierea cozii unei căelușe de către patru tineri dintr-o localitate din județul Brăila.

(rep. 03.45 - 07.39 TVR1 8-14) Titlu: Dosar penal pentru schingiuire; Lege nerespectată

Conținut știre:

Teodora Popa: Cei patru tineri din județul Brăila care au maltratată un câine sunt cercetați penal pentru schingiuire. Patrupedul a fost preluat de o asociație pentru protecția animalelor din București după ce un medic veterinar i-a îngrijit rana. Fapta tinerilor a stârnit valuri de indignare în rândul iubitorilor de animale. După ce au chinuit câinele, brăilenii au postat filmul pe un site de socializare. Vă avertizăm că urmează imagini cu un puternic impact emoțional.

Voce din off: Tinerii sunt din localitatea brăileană Dudești. Unul dintre ei avea în curte o cățelușă de numai câteva luni. A chemat trei prieteni și au găsit o modalitate grotescă de distracție. I-au tăiat coada cu un topor. Încântați de ce au făcut, cei patru au postat totul pe internet. Oamenii revoltați de fapta lor au sesizat Poliția.

Marius Chircă – Asociația pentru Protecția Animalelor "Kola Kariola" București: *Câinele... deja, dacă DSV-ul este aici de față, trebuia preluat... nu de mine, de un reprezentant al DSV-ului și dus la o clinică veterinară de specialitate, nu?, unde să i se acorde primul ajutor.*

Lina Șerbu - Asociația pentru Protecția Animalelor "Dog Rescue Shelter": *Este un cățel trist. Prea trist.*

Reporter: *Da până acum cum a fost întreținut zilele astea? Coada cum e? E bandajat?*

Lina Șerbu - Asociația pentru Protecția Animalelor "Dog Rescue Shelter": *A primit (neinteligibil) domnul doctor veterinar.*

Reporter: *I-au dat cu ceva acolo?*

Lina Șerbu - Asociația pentru Protecția Animalelor "Dog Rescue Shelter": *Da, i-au dat... domnul doctor veterinar s-a ocupat de treaba asta.*

Reporter: *Stați să vedem și noi un pic cum...*

Câinele era ținut în brațe de reprezentanta Asociației pentru Protecția Animalelor "Dog Rescue Shelter" și, **în prim-plan, a fost arătată coada bandajată a cățelușei.**

Voce din off: *Un medic veterinar a îngrijit rana cățelușei.*

Ion Ciobanu – consilier DSVSA Brăila: *Plagă la nivelul cozii care a fost tratată de către medicul de la circă de-aici, de la dispensar...*

Reporter din off: *Cei patru...*

Ion Ciobanu – consilier DSVSA Brăila: *Deocamdată au fost sancționați contravențional conform legii 205 modificată cu legea 9/2008...*

Reporter din off: *Cu cât?*

Ion Ciobanu – consilier DSVSA Brăila: *Cu 1.500...*

Reporter din off: *Fiecare?*

Ion Ciobanu – consilier DSVSA Brăila: *Da.*

Voce din off: *În schimb, localnicii susțin că tăiatul cozii câinilor este un lucru obișnuit în zonă.*

Au fost difuzare imagini blurate, filmate de jos în sus, cu un localnic interviuat de reporter:

Localnic: *Eu am 20, la toți le tai coada.*

Reporter din off: *Da de ce se taie coada?*

Localnic: *Pentru ca să fie rău, se (neinteligibil) pentru că se turbat...*

Voce din off: *Cei patru tineri au fost amendați de Direcția Sanitar-Veterinară Brăila. Și polițiștii i-au chemat pentru audieri.*

Reporter din off: *De ce v-a adus aici? Țăla e toporul cu care ați tăiat coada? De ce le-ați tăiat coada?*

Prin telefon, subcomisar Jenel Sogor – purtător de cuvânt IPJ Brăila: *În cauză s-a întocmit dosar penal pentru comiterea infracțiunii de rănirea sau schingiuirea animalelor, faptă prevăzută de legea 205 din 2004 privind protecția animalelor.*

Voce din off: *Pentru ce au făcut, tinerii riscă amendă sau un an de închisoare. Cățelușă a fost preluată de membrii unei asociații pentru protecția animalelor din București și internată într-o clinică veterinară.*

De două ori au fost difuzate imagini blurate cu tinerii care tăiau coada cățelușei cu o durată de aproximativ 18 secunde, respectiv 6 secunde. În cazul difuzării cu durată mai mare, pe parcursul comentariului din off, s-a auzit sonorul înregistrării (zgomotul toporului în momentul tăierii cozii și schelălăitului de durere al cățelușei). Imaginile au fost însoțite de mențiunea **IMAGINI CU PUTERNIC IMPACT EMOTIIONAL titrată pe ecran.**

Teodora Popa: *Mergem acum la clinica din București unde a fost dus câinele. Medicul Rudolf Hofmann este acum în direct cu noi și vorbește cu noi despre acest subiect. Bună ziua, domnule doctor. Întâi de toate spuneți-ne în ce stare este acum câinele.*

Rudolf Hofmann: *Bună ziua. Este o stare stabilă, este pe tratament antibacterian, o să urmeze o intervenție chirurgicală. A rămas doar cu sechele psihice, deci este foarte speriată. Dacă îi dăm drumul se ascunde sub mobilier.*

Teodora Popa: Vreau să vă întreb cât de dese sunt cazurile de acest gen...

Rudolf Hofmann: Sunt foarte dese. Noi avem foarte multe cazuri fiind o asociație care e formată din medici veterinari și avem foarte multe solicitări și mai ales și după mediatizarea acestui caz avem zeci de telefoane care sună, dar răspundem în limita bugetului pe care-l avem. Noi funcționăm pe baza donațiilor. Avem foarte multe cazuri.

Teodora Popa: Am înțeles. Și un alt caz concret, acum de curând, ați mai avut?

Rudolf Hofmann: Un caz concret este mâine dimineață, din nou în Brăila, **un câine care este legat cu un lanț... Lanțul i-a intrat în carne și stăpânul nu vrea sub nicio formă să-i pună o zgardă sau ceva... Câinele n-are apă, n-are mâncare, este slab, piele și os. Și încercăm mâine să mergem să-l preluăm și pe acela. Azi-noapte s-a abandonat un câine care-l avem în clinică...**

Teodora Popa: Am înțeles. Domnule doctor, noi vă mulțumim pentru toate aceste detalii.

(rep. 11.39 - 14.03 TVR1 8-20) Titlu: Prea blânzi cu agresorii animalelor

Conținut știre:

Mihai Constantin: Torturarea, schingiuirea sau uciderea animalelor fără motiv este pedepsită de lege chiar și cu închisoarea, o lege care însă se aplică mult prea relaxat. Cel mai recent exemplu este cazul de lângă Brăila unde **patru tineri s-au amuzat în timp ce tăiau cu toporul coada unei cățelușe**. ONG-urile intervin în foarte multe cazuri similare, oamenii legii mai puțin. Dosarele penale nu reflectă numărul real al acestor infracțiuni.

Voce din off: Cățelușa din Brăila torturată de proprii stăpâni a fost preluată de o asociație pentru Protecția Animalelor din București. Sâmbătă va fi operată, iar după ce se va reface, ar putea fi adoptată de o familie din Olanda.

Au fost prezentate declarații ale medicului veterinar Rudolf Hofmann cu privire la starea de sănătate fizică și psihică a cățelușei (aceleași declarații ca în cazul primei difuzări).

Voce din off: Scena extrem de crudă în care patru tineri din localitatea brăileană au mutilat cățelușa au provocat reacții dure. Peste 40.000 de persoane au semnat o petiție prin care cer pedepsirea lor. Cei patru s-au filmat când au tăiat coada animalului și au postat imaginile pe internet. Legislația pedepsește clar astfel de practici fie cu amendă care poate ajunge și la 3.000 de lei, fie cu închisoare dacă animalul moare. La Brăila s-au luat măsuri, dar în alte cazuri nu.

Pe parcursul comentariului din off, au fost difuzate imagini blurate cu tinerii care tăiau coada cățelușei (aproximativ 25 secunde). S-a auzit sonorul înregistrării (schelălăit de durere al cățelușei). Imaginile au fost însoțite de mențiunea **IMAGINI CU PUTERNIC IMPACT EMOȚIONAL** titrată pe ecran.

Știrea a continuat cu prezentarea declarațiilor lui Ion Ciobanu – consilier DSVSA Brăila, subcomisarului Jenel Sogor – purtător de cuvânt IPJ Brăila, localnicului intervievat de reporter (aceleași declarații ca în cazul primei difuzări).

Voce din off: În perioada 2011 – 2013 au fost constatate aproape 900 de cazuri grave de cruzime asupra animalelor și doar în 387 a fost dispusă începerea urmăririi penale. Nu este cunoscut niciun dosar de condamnare la închisoare pentru torturarea animalelor. ONG-urile intervin însă foarte des în astfel de situații.

În continuare, ca și la prima difuzare, medicul veterinar Rudolf Hofmann a vorbit despre cazul unui alt câine, tot din Brăila, căruia i-a intrat în carne lanțul cu care este legat, și pe care încearcă să-l preia de la stăpân.

Voce din off: Anul acesta, Noua Zeelandă a recunoscut animalelor statutul de ființe conștiente, iar cetățenii sunt obligați prin lege să le respecte drepturile. În plus, a fost interzisă testarea produselor cosmetice pe animale.

Avertizarea verbală "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii", nu a fost prezentată.

(rep. 03.42 - 06.06 TVR1 9-7; rep. 11.05 - 13.28 TVR1 9-8) Titlu: Prea blânzi cu agresorii

Știrile difuzate în cadrul edițiilor informative *Telejurnal* ora 07:00 și 08:00 din data de 09.10.2015 au avut același conținut cu știrea difuzată la *Telejurnal* ora 20:00 din data de 08.10.2015.

Avertizarea verbală "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii", nu a fost prezentată.

2. Știre despre faptul că o avocată și-a aruncat copilul de 4 ani de la etajul 8 și apoi s-a sinucis

Știrea a fost prezentată pentru prima oară în data de 09.10.2015 (ora 7:00) și reluată la edițiile informative de la orele 08:00, 14:00 și 20:00 cu prezentarea informației referitoare la sinuciderea femeii după ce și-a aruncat copilul de la etaj.

(rep. 20.25 - 21.18 TVR1 9-7) Titlu: *Crimă oribilă în Capitală*

Conținut știre:

Lavinia Adam: *Gest îngrozitor al unei femei din Capitală care și-a aruncat copilul de 4 ani pe geam de la etajul al optulea.*

Vlad Arhire: *Ulterior, s-a aruncat și ea de pe balcon. Tragedia s-a întâmplat azi-noapte în cartierul Crângași.*

Lavinia Adam: *Femeia de 35 de ani locuia în același apartament cu bunica și cu fiica sa. Nu se înțelegea cu tatăl copilului care nu locuia la aceeași adresă.*

Vlad Arhire: *Nimeni nu își explică de ce a recurs femeia la un asemenea gest, dar rudele spun că era depresivă.*

Lavinia Adam: *Polițiștii și procurorii au deschis o anchetă pentru a stabili cu exactitate ce s-a întâmplat.*

Ruxandra Ionescu – procuror Parchetul de pe lângă Tribunalul București: *S-au găsit două cadavre la baza blocului. În acest moment, printre ipotezele de lucru este cea a unei... este aceea că mama și-a omorât copilul urmată de sinucidere. Aceasta este principala ipoteză. Urmează să se continue cercetările. Se va efectua autopsia celor două persoane și se va ajunge la o concluzie și după audierea martorilor.*

Știrea a fost ilustrată cu imagini de la locul tragediei (imagini blurate cu cadavrele căzute pe trotuar, în plan mai îndepărtat, aproximativ 4 secunde s-a văzut corpul neblurat al unei victime, imagini cu anchetatorii care efectuau cercetări).

Avertizarea, verbală și scrisă, "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii" nu a fost prezentată.

(rep. 20.03 - 20.57 TVR1 9-8; rep. 23.45 - 24.42 TVR1 9-14) Titlu: *Crimă oribilă în Capitală*

Știrile au avut un conținut asemănător cu cel al știrii difuzate la *Telejurnal* ora 07:00. **În plus față de imaginile care au ilustrat știrea de la prima difuzare, au fost imagini cu o targă transportată de două persoane, targă pe care se afla corpul unei victime acoperit cu o pânză albă.**

Avertizarea, verbală și scrisă, "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii" nu a fost prezentată.

(rep. 02.02 - 03.54 TVR1 9-20) Titlu: *Crimă și sinucidere*

Conținut știre:

Radu Tudor: *O femeie și-a omorât copilul de numai 4 ani aruncându-l de la etajul 8 al unui bloc, apoi s-a sinucis. Familia spune că femeia suferea de mai mult timp de depresie, o boală cu care se luptă tot mai mulți oameni. Unul din zece români are astfel de probleme.*

Voce din off: *Cele două trupuri neînsuflețite au fost găsite de un trecător care a și anunțat Poliția. Femeia avea 35 de ani, era avocată și locuia în același apartament cu mama și cu fiul său. Se pare că nu se înțelegea cu tatăl copilului care nu locuia la aceeași adresă. Mama femeii le-a spus polițiștilor că fata ei era depresivă. Nici măcar biletul de adio nu i-a ajutat pe anchetatori să găsească motivul. Avocata a scris doar că-i pare rău.*

Ruxandra Ionescu – procuror Parchetul de pe lângă Tribunalul București: *În acest moment, printre ipotezele de lucru este cea a unei... este aceea că mama și-a omorât copilul*

urmată de sinucidere. Se va efectua autopsia celor două persoane și se va ajunge la o concluzie și după audierea martorilor.

Gabi Diaconu – psihiatru: *E un fel de justiție bizară, psihotică aplicată unui om care, vezi Doamne, ar fi păcătuț. Din punctul ăsta de vedere vorbim de o psihopatologie extrem de gravă.*

Voce din off: *În ultima vreme s-au înmulțit cazurile de acest gen. În urmă cu mai puțin de două săptămâni, o femeie din Câmpulung Moldovenesc s-a aruncat în fața trenului cu băiatul ei în brațe. Medicii au reușit să-i salveze viața copilului în vârstă de 7 ani, însă au fost nevoiți să-i amputeze picioarele.*

Gabi Diaconu – psihiatru: *Potrivit statisticilor, depresia atinge undeva la 10 – 12% din populație. Statistica oficială, asta înseamnă oameni care au văzut un medic, care au primit un diagnostic de boală depresivă majoră, dar sub ei se află cel puțin încă pe-atât care nu sunt diagnosticați.*

Voce din off: *Potrivit unei statistici a Națiunilor Unite, anul trecut România ocupa locul II în Europa la numărul de boli psihice raportate la populație. România avea peste 1.400 de cazuri la 100.000 de locuitori în timp ce prima poziție era ocupată de Estonia cu peste 2.000 de cazuri la 100.000 de locuitori.*

În plus față de imaginile prezentate în știrile anterioare, în plan mai depărtat, au fost imagini cu o victimă pe targă alături de echipajul medical la ambulanță și la elicopterul Smurd.

Avertizarea, verbală și scrisă, "Atenție! Imagini care pot afecta emoțional telespectatorii" nu a fost prezentată."

În urma analizării raportului, membrii Consiliului au apreciat că modul în care au fost prezentate știrile monitorizate a fost de natură să contravină dispozițiilor art. 29 alin. (2) din Codul audiovizualului, întrucât publicul nu a fost avertizat cu privire la impactul emoțional al imaginilor ce urmau a fi difuzate, ori că difuzarea acestora a depășit cadrul unei simple informări de interes public privind un eveniment violent, difuzarea gratuită a violenței nefiind justificată în context.

La emiterea normelor de reglementare a conținutului audiovizual, care trebuie privite în ansamblul lor, atât din perspectiva publicului, cât și cu privire la obligațiile stabilite în sarcina radiodifuzorilor, Consiliul a avut în vedere și impactul psihologic și emoțional al unor astfel de situații asupra publicului, întrucât s-a apreciat că acestea sunt de natură a produce o traumă indirectă publicului telespectator.

De asemenea, fără a nega dreptul la liberă exprimare al mass-media și dreptul publicului de a fi informat cu privire la realitatea cotidiană, pentru ca acesta să-și formeze propria opinie, Consiliul subliniază faptul că dispozițiile legale interzic difuzarea programelor care conțin violență nejustificată, așa cum o constituie difuzarea repetată ori excesivă a imaginilor violente aferente unei știri într-o emisiune informativă, difuzare care trece peste limitele unui interes public real și încalcă obligațiile și responsabilitățile pe care le comportă exercițiul libertății de exprimare.

Prezentarea gratuită și nejustificată a violenței, în toate formele ei, prin difuzarea excesivă și detaliată a unor asemenea situații, care uneori nu prezintă nici un interes de natură socială, culturală, economică, ori de alt gen, duce la o degradare și mai accentuată a calității programelor informative ori de știri, care tind către tabloidizare și exploatare a suferinței umane, prezentarea fiind de natură a desensibiliza publicul în fața suferinței umane, sau de a avea un impact emoțional negativ, impresionând în mod neplăcut telespectatorii.

Totodată, respectând libertatea și independența editorială de care se bucură radiodifuzorii, Consiliul apreciază că, raportat la dreptul la informare a publicului, așa cum este prevăzut în legislația în vigoare, emisiunile informative și de știri trebuie să abordeze cu prioritate și cu preponderență informații de interes social, economic, cultural, politic, știrile privind evenimente violente fiind unele de plan secund în raport de interesul public general.

Consiliul Național al Audiovizualului, în calitate sa de garant al interesului public în domeniul audiovizualului, obligat să asigure protecția demnității umane și protejarea minorilor, reiterează radiodifuzorului, că oricare ar fi scopul invocat, violența este uneori reprezentată în cadrul programelor de știri și informații într-o manieră gratuită, nejustificată de context, atingând nivele inumane și degradante, inadmisibile, un volum excesiv.

Pentru toate aceste considerente, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu somație publică.

Supusă la vot, propunerea de sancționare a radiodifuzorului a fost adoptată în condițiile și cu respectarea dispozițiilor art. 15 din Legea audiovizualului, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul dispozițiilor art. 91 alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE (licența audiovizuală nr. S-TV 29.1/30.01.2001 eliberată la 25.04.2013 și decizia de autorizare nr. 1267.0-1/15.03.2007 eliberată la 25.04.2013 pentru postul de televiziune TVR 1) se sancționează cu somație publică de intrare de îndată în legalitate pentru încălcarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat postul de televiziune TVR 1 cu somație publică, deoarece, înainte de difuzarea în cadrul emisiunilor informative din perioada 05 -11 octombrie 2015 a unor știri cu conținut violent, publicul nu a fost avertizat cu privire la impactul emoțional al imaginilor ce urmau a fi prezentate, astfel cum prevede art. 29 din Codul audiovizualului.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

LAURA GEORGESCU

Serviciul juridic și reglementări
Șef Serviciu, Dumitru Ciobanu